

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt. 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DÍJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

„Istennél a kegyelem!”

II.

Midenekelőtt tudva van, hogy Lukács László és bűntársai a memorandum tárgyalása eredményében és az esküdtszék marasztaló verdiktje alapján ítéltettek el kisebb-nagyobb tartamu államfogház elszénvedésére.

Olyan is van köztük, a ki már leülte a reá kiszabott büntetést, a nagyobb része azonban még ez idő szerint is ott szenved a szegedi csillag-börtönben.

Közben úgy fordult a világ sorja, hogy a brüsszeli béke-kongresszuson legfőképpen Apponyi Albert gróf megdönthetetlen és világos érvei alaposan felnyitották a külföld szemét, s a civilizált világ kezdte más szemmel nézni az oláh agitátorok aknamunkáját, mint a hogy eddig cselekedte.

Az a világgraszáló kudarc, mely a brüsszeli kongresszuson, vagyis Európa összes művelt nemzeteinek legkiválóbb képviselőiből alakult testületben az oláh agitátorok törekvéseket érte, egyúttal végleges mólas volt Európa részéről az oláh ügygel.

Európa az oláh-kérdés felett igen helyesen napirendre tért.

Mikor ez a kudarc nyilvánvalóvá vált, akkor Urechia ur fordított egyet a szekere rudján és az oláhországi külügyminiszter utján felajánlotta a — b e k e j o b b o t. A külügyminiszter úgy látszik, készséggel vállalkozott a közvetítő szerepre — s a mint előző cikkünkben említettük — jegyzéket intézett az osztrák-magyar monarchia külügyi kormányához, melyben arról biztosította, hogy most már az oláh-agitációk megfékezését, Magyarország is tegyen valamelyes lépést a közeledésre.

Ekkor határozta magát a Bánffy-kabinet arra, hogy viszonzásképpen megkegyelmezésre ajánlja a Felsőnek a Memorandum-pör elítélteit.

Azt mondja többek között Bánffy Dezső báró Szilágyi-Somlyón, hogy az oláh mozgalmak terén bizonyos széles csend állván be, s az oláh mozgalmak elvesztvén veszedelmes avagy aggasztó jellegüket, bátran tehet a koronának amnesztia-indítványt a nélkül, hogy ezzel a saját gyengeségének gyanuját keltené.

Hát nekünk az a nézetünk, hogy a megkegyelmezési indítvány határozottan a gyengeség jele.

Tény az ugyanis, hogy az oláhok Európa illetékes ítélőszéke előtt csúfosan elvesztették a perüket.

Tény az, hogy a békejobbót csak akkor ajánlották fel — még pedig a szokott furfanggal — a mikor Európa végleg leszámolt az ügyökkel.

Tény az, hogy ők, mint vert elenség érezték indíttatva magukat a közeledésre.

Tény az, hogy az oláh liga emberei csak akkor határozták magukat a béke-ajánlat megtételére, a mikor a pénzük kifogyott, s a mikor a brüsszeli kudarc után immár semmi reményük sem lehetett a külföld áldozatkészségében további támogatásra számítani.

Egyszóval: akkor ébredt meg a lelkiismeretük, a mikor teljesen lefegverezve érezték magukat.

Ezekből a tényekből mindenki azt a következtetést vonhatja le, hogy ez a mondva csinált kényszer-közeledés tulajdonképpen az az újabb trójai-ló, a melyben az oláh-tulzók becsapásni akarják Magyarországra az örökölty gyűlöletnek ama magvát, a melyből az oláh agitációk egy újabb válfaja fogna felsarjadzani.

Mindenki, csak épen Bánffy-Dezső és a kormánya nem látják, hogy ebben a kicsinált közeledésben épen olyan kevés őszinteség van, mint a minő fur-

fang nyilatkozott meg annak idején a trójai ló feltalálóiában.

Mióta az ugnevezett oláh-kérdés napirenden van, Magyarország következtessen abban hibázta el dolgát, hogy a nagylelkűség útját taposta azokkal szemben, a kik minden kínálkozó alkalmat felhasználtak arra, hogy visszaéljenek a gyöngeségünkkel.

Most is ez fog ismétlődni, mihelyt a magyar kormány elég gyönges lesz egy kegyelmi ténnyel megbizonyítani, hogy bizik a liga embereinek őszinteségében, s azt a mesterséges szelcsendet azzal honorálja, hogy lelép a törvényesség útjáról és tovább játsza a nagylelkűsködést.

De hát tulajdonképpen kinek is akar a kormány szolgálatot tenni ezzel az amnesztia — indítvánnyal? Oláhországnak, az oláh Ligának, vagy pedig az elítélteknek?

Ha Oláhországnak akar kedveskedni, akkor szerezzen előbb garanciákat arra, hogy Oláhország is egyszerűsmindenkorra elutasít minden közösséget a hazai oláh-tulzók törekvéseivel szemben.

Ha az oláh ligát akarja lekenyerezni, akkor előbb szerezzen bizonyosságot az iránt, hogy a liga letesz a politikai akciójáról és arra fordítja gondoskodását, hogy a felfogató elemek ártalmatlanokká váljanak.

Ha az elítélteket akarja megvigasztalni, akkor várja be a míg büntetésük felét leültek és kétségtelen jelét adják megjavulásuknak.

Az engedékenység politikája már sokszor megégette a kezünket; s ideje annak, hogy valahára tartunk ki a jogaink mellett, s követeljük tiszteletet és elismertetést a hatalomhan rejlő erőnek és fennhatóságnak.

Es mielőtt megtenné a felségnek a kormány a megkegyelmezési indítványt, tegye fel magának azt a kérdést: Mi jogon avatkozik egy szomszéd állam Magyarország belügyeibe? Mi czímen tarthatnak igényt az elítelt bűnösök arra, hogy velük szemben ily kivételes intézkedés tétessék?

Es még ha e kérdésekre kielégítő választ adhat önmagának, akkor is jól tekintsen maga körül, nehogy egy ovatlan pillanatban az oláh liga trójailova magyar területre tegye a lábát.

Am, ha sem elég bölcsesség, sem elég ovatosság nincs a kormányban, akkor nyugodjék meg ő is abban a tényben, hogy ezuttal nema a Felsőnél, hanem: Istennél a kegyelem!

Politikai hírek.

Kegyelem az igazgatóknak. Az oláh igazgatók megkegyelmezését a „Pol. Corr.” budapesti levelezője igen okos és tapintatos politikai cselekedetnek tünteti fel. Ebben a kérdésben még a kormány lapjai sem mernek valami erős támogatást adni a miniszterelnöknek, a ki most Bécsen keresztül akarja valószínűvé tenni, hogy a kegyelmi ténny a nemzetiségi mozgalmakat illetőleg jótékony hatással lesz. Ez — írja a „H-k” — hiábavaló fáradozás, annyival inkább, mert e kérdésben a közvélemény teljesen megalakult s az elítelt Bánffy, a mely a magyar igazságszolgáltatást deszavualtatja.

A pénzügyminiszteriumból. Dr. Perleberg miniszteri tanácsos — mint a „M. É.” értesül — ma foglalja elődohányjövédéki igazgatói állását; Szlavicssek főszámtanácsos, a ki eddig a dohányjövédék helyettes igazgatója volt, a III. oszt. vaskoronarenddel lett kitüntetve. — Enyedi Lukács pénzügyminiszter tanácsos állásáról lemondott, miután az „Agrár-bank” igazgatójává nevezetett ki.

Változások a diplomáciai karban. Br. Thoemmel eddigi belgrádi követ visszalépése alkalmából a titkos tanácsosi méltóságot kapta. Utódjának, Schiessl kinevezetése belgrádi követé, legközelebbre várható. Báró Goedl

az osztrák-magyar monarchia eddigi lisszaboni képviselője helyébe gróf Bergi és tókioi követté lovag Wiesenbrugg fog kineveztetni.

Állattenyésztésünk és a XI-ik tenyészállatkiállítás.

A természet örök törvényeszerint mindennek fejlődni és változni kell. Maga az állattenyésztés művészete is a változandóságon alapszik, valamint változtak és változni fognak azon utak és módok, melyek által eddig az állattenyésztés fokozását tökéletesítéséig elérni és irányát kijelölni törekedtek.

Ugy látszik, hogy a kiállítások is mint ilyenek immár elérték teljes korukat és az általuk elérni óhajtott cél a jobbnak és tökéletesebbnek előállítására törekedni és buzdítani — már általánosan kifejezésre jutott. Tovább kell tehát menni egy lépéssel, még pedig arra felé, a merre a fejlődő kor igényei vezetnek vagy a merre a viszonyok hajtának.

Nem szenved kétséget, — hogy öntudatos gazda szívesen szenved néhány napot a jobb nevű tenyészetek anyagának megismerésére; szívesen fogadja az elismerést, magában rejtő jutalmát is de egyedül ezekért csak kivételesen és ritkábban mozdul meg.

Még élénken emlékezhetünk azokra a kiállításokra, melyeken úgy az állam, mint az egyesek tömegesebben vásároltak apaállatokat. Látogatottság és élénkség tekintetében ezek a kiállítások alig hagytak fenn kívánni valót, a mi arra mutat, hogy a fő vonzó erőt nem a kitűzött díjak gyakorolták, hanem az összehozott anyag értékesítésének lehetősége képezte.

A kiállítások intézőinek tehát számolni kell ezen jelenséggel és számolni kell a mai viszonyokkal is, nehogy az 1894. évi. XII. t. cz. intézkedéseiből most folyó átmeneti időszakban az apa állatok beszerzésének módzatai a kiállításoknak, mint igen jelentős tényezőnek számba vétele nélkül állapíttassanak meg.

Annál inkább figyelni kell pedig erre, mert ez a most folyó átmeneti időszak romélméletleg befejezi a kísérletezések időszakát, melyben az apaállatok értékesítésének miniszterleg szabályozott módzatait minden második vagy harmadik évben teremtettek egy-egy átmeneti korszakot. Nehéz idők voltak ezek, mert a mi hasznát hozott volna a kifejtett szorgalom, azt a minőség tekintetében csaknem évről-évre változtatott követelmények elseperték.

Könnyű szívvel láttuk letűnni ezt a mérőszalagos korszakot, melyet rövid pillanatra némileg egészségesebb állapot követett, a mit aztán most a mezőgazdaságról szóló törvény intézkedései lesznek hivatva felváltani.

De ezek még csak lesznek. Ma még az erdélyrészi népies állattenyésztés úgy áll, mint a koronájától fosztott fa, melynek először ágakat kell hajtani, hogy lombot, virágot és gyümölcsöt adhasson.

Ezen folyamathoz a szükséges szervek csak most bontakoznak ki a sűrű homályból.

Az 1894-ik évi XII-ik t. czikk 28. §-a szerint „az apaállatok megvizsgálása céljából minden közigazgatási járásban, járási mezőgazdasági bizottság alakíttatik.” A végrehajtási rendelet 26. §-a idevonatkozólag így intézkedik: „Hogy a járási mezőgazdasági bizottságok az állattenyésztés terén rájuk bízott feladataikat rendszeres és tervszerű tevékenységgel oldhassák meg, s hogy a törvényhatóság a törvény 26. §-a szerint, a községek apaállatokkal való ellátásának határidejét a viszonyoknak megfelelőleg állapíthassa meg, az egyes járásokban levő községek meghallgatása után, ezen bizottságok tesznek javaslatot a törvényhatóságnak az iránt, hogy évről-évre mely községek kötelesek apaállatokkal beszerezni, s hogy ekként fokozatosan a törvény 26. §-ban megjelölt határidőn (lovakra 10, szarvasmarhára 4, juh és sertésre négyre 2 év) belül az összes községek apaállatokkal el legyenek látva, stb.

A törvényben és a végrehajtási rendeletben körvonaloztatott ezen bizottságok teendője, mely szerint ezek az állat létszámot évenként számba veszik, az összes apaállato-

kat megvizsgálják és tenyészigazolványokkal ellátják, a hibásokat a tenyésztésből kizárják, a hiányzó apaállatok beszerzése iránt javaslatot tesznek, illetve intézkednek. Egy szóval a jövő képe az, hogy minden közigazgatási járásnak meg lesz az állandó zstrije, melynek feladata lesz vezetni és irányítani, járása állattenyésztésének ügyeit.

Ezen állandó zstrik működésének ellenőrzésére lesznek hivatva a majdan kinevezendő állattenyésztési felügyelők, a kik — ha a miniszterium elfogulatlanul választja meg embereit — sok hasznára lehetnek állattenyésztésünknek.

A kiállításokat rendező bizottságnak, tehát az lenne most a feladata, hogy ezen járási bizottságokkal és majdan a felügyelőkkel összeköttetést létesítsen és lehetőleg úgy szervezkedjék, hogy az egyes községek részére szükségelt apaállatok tömegesebb beszerzése a kiállítások alkalmával eszközöltesék. Hogy e végből nem lesz-e szükséges a kiállítások megtartásának idejét megváltoztatni, azt most biztosan nem lehet eldönteni, de a törvény intézkedéseiből folyólag az apaállatok beszerzésének fő ideje, alig ha nem február és március hónapokra esik.

De akár melyik időszakra esik a beszerzés, annyi bizonyos, hogy az állattenyésztésnek a törvényben körvonalozott módon való ellenőrzése, vezetése és irányítása mellett, az apaállat szükséglet nagyobb lesz, a kereslet a jó apaállatok iránt fokozódik és ennek arányában az árak is javulni fognak. Az is feltehető, sőt ajánlatos is, hogy az előre látó gazda, a kinek megfelelő anyaga van, hozzá fog látni a jó bikaborju, kos és kan felneveléséhez, mert a gondos gazda abból huz hasznót, a miből lehet.

Nem mondom, hogy a most lefolyt kiállításán már láthatók lettek volna olyan jelek, a melyek a törvénynek itt említett intézkedéseire támaszkodva, a jövő képének előpótlaként tüntek volna elő.

De ez nem rehet meg senkit, mert hiszen a törvény még csak 10 hónap óta van életbe léptetve, de bizonyos tapasztalatokra támaszkodva, nem épen felesleges az az aggály sem, hogy gazdáink egyrésze hamarabb köt ismeretséget ennek a törvénynek büntető részével, mint azzal, melyet javára és boldogítására fordíthatna.

De hagyjuk most már ezt annyiban; a kiállítási bizottság talán figyelembe fogja venni az elmondottakat és megpróbálja ide terelni a járási bizottságok figyelmét.

Ha ez sikerül, úgy biztosítva lesz a kolozvári kiállítások jövője és nagy lendületet nyerhet a népies állattenyésztés is. Ez pedig nálunk nagyon fontos vívmány lenne, mert bár miként is óhajtanánk szemet hunyni a mai viszonyok felett, ezt nem tehetjük, sőt hittünk szerint nem is szabad tennünk, mert a baj csak úgy orvosolható, ha felismeretett. Nálunk ugyan régen ismeretes már az a baj, hogy jövenvű méneseink, szép és híres gulyáink foglalat nélkül való ékkövek; egyiknek sincs méltó keretje, nincsen medre, melybe erősen befoglalható lenne, mely értékét öregbítene és a közre való hatását biztosítaná.

A most lefolyt kiállításnak is minden örvendetes jelenségei mellett ez a szomorú tanulsága van.

De hát hol van erre a gyógyszer?... Mindenekelőtt ne legyünk elfogultak. Lássuk a helyzetet a maga tiszta valóságában és ne áltassuk magunkat azzal, hogy egy ország-rész tenyésztésének hű képét látjuk, vagy fejlődésének irányát felismerjük, ha néhány 20—30 kanczát számoláló ménesnek vagy néhány gulyának többé-kevésbé sikerült utódai szemeink elé kerülnek. Akármiként színezzük ki az így látott képeket, panopticum szerű benyomást gyakorol az minden elfogulatlan bírálóra.

Nap-nap után olvasható, hogy az erdélyi lónak nincsen párja. Milyen kitartó; milyen gyors! stb. stb. Így vagyunk a fahér marhákkal is. És nem gondoljuk meg, hogy mindezen dicősrádák legfeljebb egy jó közmondásra emlékeztetik az idegent, főképpen pedig azokat, a kik ezeket a földicsért portékákat megvétel végett keresik. — Sok pénzzel jönnek mennek, hogy szert tegyenek például jóféle erdélyi lovakra, de piacraik nem találják őket.

És miért nem?... Azért, mert a jó-

ból alig van annyi, hogy itthon fedezzük vele a szükségletet, sőt többet mondok: nincsen annyi sem, a mennyire itthon szükségünk volna. Hiszen még legjobb nevű vásáraink is ritkaság számba megy a jól behajtott és hibátlan pár ló. A többi aztán többé-kevésbé behajtott vagy elnyomorodott gebe és fiatal csikó. Nálunk tehát olyan lóvásár, mint a győri, kaposvári vagy nyitrai el sem képzelhető. Honnan vennénk mi tucizat számra az eladó négyes és kettős fogatokat?

Meg kellene néznünk néhány név és hír nélküli alföldi vásárt is, a hol futtában állíthat össze az ember néhány uri fogatot, míg nálunk sokszor két három vásárból kerül össze egy fogat. Ez a mi bajunk és az, hogy mi csak néhány jó ménesről beszélhetünk, mert a mi néptünk nem ért a csikónöveléshez. A lótenyésztéshez értelem, szorgalom és türelem szükséges. Ezekkel pedig a mi néptünk még most nem dicsekedhetik.

Sokszor felmerült már az a gondolat, hogy teremtsünk egy jó nevű lóvásárt az erdélyi részeken, amde egy vásár megteremtésének első feltétele a jó és elegendő anyag, a szolid és megbízható tenyésztő, a ki a vért nem lefőzni, hanem kiszolgálni törekszik.

Ha ezekre gondolunk láthatjuk, hogy nálunk még sok hiba van aszáznak. Még csak követeljük hogy legyen annyi és panaszkodunk, hogy miért nincs annyi, de hogy kiteljen a száza, nem igen akarjuk megfogni a dolog végét, — pedig e nélkül aligha lesz belőle valami.

Lapozgassuk csak át a kiállítás katalógusát.

Kiállt a sikra négy ménes-tulajdonos, néhány kisebb tenyésztő, néhány lókedvelő és néhány gazdatiszt. A kiállított anyag zömét a ménesek adták, de a kisebb tenyésztők és gazdatisztok által bemutatott tenyészanyag is kifogástalan volt. Erről tehát csak dicsegetni és elismerni szabad. Nem néztünk, hogy ki nyert díjat és ki nem, mert ez mellékes, sőt a díj nem is jut mindig a legdemesebbnek. Mi csak a kiállított anyagot vettük szemügyre, kerestük a híres erdélyi lovat és meg is találtuk. A gróf Wass Albert, gróf Bánffy György, br. Bánffy Ernő, Miksa Imre, Tarsoly Zoltán, Baka Lajos és Felszeghy Sándor kanczái tiszta típusai a mai jó erdélyi lónak. De találhatunk még sok ilyen becses anyagot az erdélyi részeken, csak az a bökkenő, hogy nem a Kis-Mártont és Ursz Vaszik istállóiban, hanem a Telekies, Bethlenek, Tamásyak, Gaálók stb. méneseiben.

Ezeknek a lovaknak alapul többnyire erdélyi nemesített kanczák szolgáltak, de ma már kivétel nélkül könnyű féléveknek vagy ha úgy tetszik, magas féléveknek nevezhetjük őket. A nálunk tenyésztett lovaknak ez a csoportja, tetszetős formája, menő-képessége és élénk temperamentuma által tűnik ki, különösen ott, a hol meg van az a nemes tűz is, mely a munka-képességet bámulatos mérsékig fokozza s ugyszólván az utolsó lehelletig fenntartja.

Hogy azután mennyi része van ezen értékes tulajdonságok fennmaradásában a gondos tenyésztésnek, mennyi az ősi vér átöröklésének és végül mennyi annak az áldott klímának, mely hazarészünknek jutott; mely megadja fütyeinknek összetételét s megérleli zabunkat stb, azt én itt nem dönthetem el, de azt állíthatom, hogy hazarészünkben a lótenyésztésre igen kedvezőek a természetadta viszonyok és az erdélyi ló munkaképességének, szilárdságának és temperamentumának kifejlesztésében, ezeknek igen nagy részük volt és van.

A ki tehát igazán lendíteni akar hazarészünk lótenyésztésén és igazán érdeklődik mezőgazdáink sorsa iránt, annak a népies lótenyésztés fejlesztésére kell fordítani minden erejét. Oktatni kell a népet és segíteni ott, a hol csak a türelem hiányzik.

Ime egy szép és halás tevékenységi kör az állattenyésztési felügyelők részére.

Szarvasmarha-tenyésztésünk állapota már jóval kielégítőbb és a viszonyokhoz mérten minden más tenyészágak mellett a legmegfelelőbb színvonalon áll.

Gazdáink tulnyomó többsége — ide érte a földműves gazdákat is — a magyar erdélyi szürke marha mellett foglalt állást

és ahhoz szigorúan ragaszkodik. Ez a közös akarattal jutott kifejezésre kiállításunkon is, melyen idegen fajtákra egyetlen díj sem volt kifizetve. Tul vagyunk tehát a nagy díspályán s a kérdést, hogy nálunk mi indokoltabb: a tarka vagy az ősi szürke marha tenyésztése, — a tapasztalatok eldöntötték, még pedig a szürke marha javára, mely testi tömegével és fejlődésének gyorsaságával nem versenyezhet ugyan a tarka marhák jobb fajtáival, de tevével, munkaképességével és kevés igényével már sokszor túlszárnyalta a tarka marhákat.

Egyébként éppen a kiállításon bemutatott állatok egyes példányai is meggyőzhetek arról, hogy következetes tenyésztési eljárásal és jótartással a szürke-marha fejlődését is lehet gyorsabbá tenni csak hogy egy bizonyos határon túl ez a tulajdonság már egy másik bécse vagy talán még becsebb tulajdonság rovására megy. Így a bizalmaságot soha sem egészíthetjük a szilárdsággal és a kitartó munkabírással, de a gyorsabb fejlődés és nagyobb testi tömeg, bizonyos határok közt elérhető a nélkül, hogy az eredeti tulajdonságok rovására menne. Éppen így fejleszthetjük ki a tejelő képességet és a nélkül, hogy veszítsük azt.

A kiállításon azt tapasztaltuk, hogy a nagyobb testi tömeg és a gyorsabb fejlődés érdekében egyesek már túl mentek a megengedhető határon és az erdélyi szürke marhából mindenképp gyorsan fejlődő és könnyen hizó állatot akarnak kitenyészteni. Ezekkel szemben láttuk a régi nyom taposóit és igazi örömlőket, az arany középuton haladók népes táborát. Csak egy iránynak a képviselői hiányoztak. Ez az irány tisztán a tejelő képesség fokozása és tenyésztés útján való teljes kifejlésére lenne.

Mint a tapasztalat mutatja a tejelő képesség nem annyira a fajtának, mint inkább az egyednek tulajdonsága, melyhez igen lényegesen hozzá járul a takarmányozás minősége is.

A legjobb hírű tejelő fajtának is vannak gyengén tejelő egyedei s viszont a gyenge tejelőnek híresztelt m.-erdélyi szürke fajtában is találhatók kitűnő tejelők még pedig nem is olyan ritkán. Az pedig nem szenved kétséget, hogy az a tulajdonság melylyel egyfolytában tartozó állatok némelyike bír, a többire is átruházható, minélfogva egészen természetesen tartanánk, ha tenyésztőink egy része azt tűzné ki célul, hogy az erdélyi szürke marhából jó tejelőket tenyészten. Mivel pedig példák bizonyítják, hogy a tulajdonságok átöröklődnek, a tulajdonságok átöröklődése által nem érintjük a fajta egyéb becses tulajdonságait, sőt még a tarka fajtánál annyira elterjedt ragados tüdőlob és tuberculosís iránt sem tesszük fogékonyabbá csudálkozunk kell, hogy ezen tenyésztési irány felé mégis kevesen haladnak.

A nélkül, hogy ezen jelenség okának bővebb magyarázásába bocsátkoznánk, csak azt jegyezzük meg, hogy hazaresztésükben a tejnek és a tej terményeinek megfelelő értékesítése körültekintő gazdálkodás nehézségbe nem ütközik és ha számítás tárgyává tesszük, hogy megfelelő viszonyok között a hus, vagy a tej termelése lesz-e hasznosabb: gondolom, a hazai terület legnagyobb részében a tejnek jut az elsőség.

Ezt az irányt tehát kiterjedtebben és kifejezettebben kellene kultiválni, még pedig idejében, mert a mai versenyfutás mellett minden elvesztett pillanat drága, sőt kétséssé is teheti a győzelmet. Éppen ezért ne tévesztjük szem elől, hogy itt is, mint minden gazdasági ág művelésénél, az egyesek tevékenységétől függ a siker. Ha lesznek, a kik megmozdulnak és helyes irány felé haladnak, a kézbe vett ügy győzelme bizonyos.

A kiállítás látogatóit leginkább vonzotta és tartósan gyönyörködtette a baromfi osztály. Bizonyosan sokan hiszik, hogy ezeknek kiállításával más célja nem is volt a rendező bizottságnak. Pedig nem így van, mert a bemutatott baromfi fajták szükséges kiegészítő részét képezték a kiállításnak.

Nem tarthat mindenki ménezt és gulyát, sőt még egy-egy tehencsék sem de azért tenyészthet baromfit és ezután is szerezhethet hasznot. A baromfinak és a tojásnak itthon is jó piaca van, még pedig uton-utófélen; a falusi parasztnak ez a pénze; tojásért szerzi be azon apróságokat, a mire háztartásában naponként szüksége van, de ezért a baromfi tenyésztés vidékeinken minden kritikán alól áll.

Korlátlan pusztá udvarokon, a szalma vagy kőre-rakás tövében, egy-egy rozoga ól szellős fedele alatt vagy a hófedte faágakon telve a tyúk, nedves, piszkos rekesztékben a liba. És a milyen hiányos elhelyezéstük éppen olyan etetésük és itatásuk is. Pedig ha valahol kézzel fogható a haszon, úgy az alkalmas viszonyok mellett berendezett baromfi-tenyésztésnél aztán csakugyan megfogható. Olyan utat ez a közvagyonosodás felé, a melyen szegény és gazdag egyaránt haladhat.

És kihinné el, ha a forgalmi adatok minden kétséget kizáróan nem igazolnák, hogy a mi tyúkjaink még ilyen kezdetleges kezelés mellett is, csak a tojás kivétel révén 14—16 millió forint idegen pénzt kaparnak be az országba. Ez aztán a cseppekből lett tenger, mily gyorsan növekedne, ha szorgalommal és szakértelemmel látnánk a baromfi tenyésztéshez. De hol van nálunk a hajlandóság erre?

Tapasztalat bizonyítja, hogy még ott sincsen meg, a hol az anyagi és egyéb kellek önként kínálkoznak.

Jó lesz tehát megjegyeznünk, hogy a hol annyi tér marad kihasználhatatlanul, mint nálunk ott a szegénységnek nem csak külső, de belső okai is lehetnek.

A jó lét alapja a világ minden táján, a szegénység, a szegénység és a szegénység. Vajha mi ezekkel ékeskedhetnénk!

Vármegyei tisztviselők mozgalmá.

Az a mozgalom, melyet Szeben vármegye kezdeményezésére negyvenegy vármegye indított meg s a melynek az a célja, hogy a vármegyei tisztviselők úgy anyagi, mint erkölcsi helyzetét javítsa meg, folyton nagyobb hullámokat vet a megyei tisztviselők között és mind szélesebb körben kezd híveket toborozni.

A vármegyei tisztviselők panasza bizo-

nyára a legjellegesebb panaszok között tartozik, a melyeket valahányszor hivatalnokok hangoztattak. A nagy és fontos szerep a mely a megyei tisztviselőknél a közigazgatás terén jutott, a fontos feladat, a melyet teljesítenek, a nehéz munka, a melyet végeznek furcsa ellentétben áll a nyomorúságos járadalmassal, a mely nekik kijutott. Az ország valamennyi hivatalnokai kara, a vasuti, városi és egyéb hivatalnokok, bár ezeknek a fizetése is csekély ahhoz, hogy önértékes hivatalnoknak teljesen megfelelő magyar bürokrácia jöjjön létre, de a fizetés dolgában mindezenre sokkal nagyobb előnyben vannak, mint a megyei tisztviselők.

Minden felszólalásuk hiábavalóknak bizonyultak eddig. Az a fizetésjavítás, a melyet rövid idővel előzött léptettek életbe, csak arra való volt, hogy a reményeket, a melyeket a tisztviselők tápláltak, alaposan tönkretegye.

Mert eltekintve attól, hogy a fizetésjavítás a várakozásnak éppenséggel nem felelt meg, az állapotok oly nyomorúságosak, hogy a tisztviselőt súlyos és sok gondot okozó munkája közepette a legnagyobb gondok háborítják, minthogy a jövőjét nem látja biztosítva.

Már pedig a köztügynek megfelelő, célratoró, öntudatos munkát nem lehet megkövetelni az olyan tisztviselőtől, a kit a jövő gondolai bántanak, s a ki ma nem tudja, hogy mi lesz vele és a családjával holnap.

A mit az állami közigazgatás reformjával ígértek nekik, az lényegesen eltűnt az ő jogosult óhajaitól és nem is akarják hinni reményekkel áldani magukat, hanem akezióba lépnek, hogy a jogait törvényes formákban belől megvédelmezzék.

E hó 24-én tartják meg — mint ismételve megírtuk, — Pestvármegye tanács-terében az országos értekezletet, a mely hivatva lesz világot vetni a viszonyokra, a kormány figyelmét felhívni az igazán inséges viszonyokra.

E—s.

Mit mond Agliardi?

A gliardi pápai követ tegnapelőtt fogadta a „M—g” tudósítóját, mely alkalommal a nuncius a következő érdekes nyilatkozatokat tette:

Határozottan mondhatom, hogy Rómába soha sem ment a Ballplatáról semmiféle jegyzék, vagy reklamáció Agliardi nuncius ellen. Rampolla bíbornok azért soha egy szóval sem említette a nunciusnak, hogy az osztrák-magyar kormány az ő visszahívását kérelmezte, vagy csak, hogy erre célzott volna is. E tekintetben Gulochowski gróf teljesen Kálnoky gróftól követte, a ki kezdetlől fogva már elene volt minden diplomáciai demarche-nak a Bánffy-Agliardi incidensből kifolyólag.

Az sem felel meg a valóságnak, mintha a magyar kormány és a nunciatúra között legutóbb személyes érintkezés történt volna. Agliardi nuncius nem beszélt június 8-ika óta a magyar kormány egyetlen tagjával sem. Legutóbb Wlassics közoktatási miniszter Ostendéből hazatérve, névjegyet hagyta a nunc-

ciaturában, a mit Agliardi érsek szintén egy névjegyének itteni magyar miniszteriumban való hagyásával viszonzott. Eddig egyéb „érintkezés” nem történt Wlassics miniszter és Agliardi nuncius között.

Azonban — tévé hozzá a nuncius — hiszem, hogy a magyar közoktatási miniszter, ha legközelebb Bécsbe jön, fel fog keresni; azon körülmény, hogy ő excellenz-cijára most csak névjegyet hagyta nálam, azt mutatja, hogy érintkezni óhajtat velem. Ezt az óhajtat én is melegen táplálom.

Agliardi nuncius előtt Bánffy miniszterelnöknek Szilágyi-somlyói beszéde is „kedvező jel” arra nézve, hogy a magyar kormány vissza óhajtatja állítani az incidens előtti állapotokat a kuriával.

E tekintetben — mondta a nuncius — bennem nem fognak akadályra találni. Az én misszióm nem a harcot, de a békét ápolni ő felsége kormányával. Magyarországon több van 8 millió katolikusnál; a miérdekeink közösek az övéikkel. Az ő lelki ügyök a mi célunk. Én nem politizálni jöttem ide, de a kapcsolatot a szentszék és a hívek közt csorbitatlan fenntartani. Ezt fogom jövőre is cselekedni.

A kolozsvári nemzeti színház programja az 1895. évi idényre.

A kolozsvári nemzeti színház igazgatósága összeállította a téli idény sorrendjét.

Az előadandó darabok a következők lesznek:

A bpesti nemzeti színház ez idei udonságai közül látni fogjuk színházunkban: a „Kisvárosi nagyságokat” (Gabányi vígj.), „Fra Girolamo-t” (Somlólól), „A férjet” (Karczag új színműve), Korodó Pál „Alkibiadest”, a Zách család-ot” (Abonyi Árpádtól), továbbá Herczeg F. új társad. színművét és Somló „Ovidius-át.”

A fordított művek közül előadásra kerülnek: Paillerontól a „Komédiások” (okt. hó-ban), aztán Sudermann „Pillangócsatája”. Ibsen H. „Kis Eryolf-ja”, Coppée Ferenc „Koronáért” című tört. drámája.

Sardontól két új darabot mutatnak be; a „Nők barátját”, és „Andrea-t.”

A „Bombignaci képviselő” vígj. és Augier „Arcuzatlanok” cz. színműve zárja be a komolyabb új darabok sorát.

Reprise gyanánt felelevenítetnek: „Szerafina” (Sardou), „Giboyer fia”, (Augier), „Két Barcsay” (Jókai), „Utolsó szerelem” (Döczy), „Jóslat” és „Proletárok” (Osiky G.), „Kegyencz” (Gr. Teleki), „Törvénytelen fiu” (Dumas), „A király mulat” (Hugo V.), „Egy pohár víz” (Scribo), „Haza” (Sardou), „Házassítók” (Berczik) stb. rég nem adott kitűnő színdarabok.

A téli idény legnevezetesebb darabja az „Ember tragédiája” lesz, mely teljesen új diszettekkel és stilszerű kiállításal fog előadni.

Az összes diszettek készen vannak — s most a jelmezeken dolgoznak. Madách remeke decemberben kerül előadásra. Ugyancsak új diszettekkel s Mendelssohn remek zenéjével kerül színre Shakespeare „Szent-Ivánéji álom” cz. poétikus színműve; továbbá az Eugen Sue után dramatizált „Bolygó zsidó”, melyet Ditrói mé a nyáron lefordított.

Két érdekes új operát is felvett Ditrói a műsorba a régiék mellé. Ezek Hubay „Cremónai hegedűs”, mely a múlt télen oly nagy feltűnést keltett a fővárosban — és Thomas „Mignon”-ja ez a végtelenül bájos zenéjű vig opera.

Agáta tudta, hogy most, még ha kívánta volna sem volt joga azt megtiltani. Tehát csendesen várakozott azon a hosszú, homályos, ködös napon keresztül, mely a legkülönösebb napnak látszott előtte azok között, melyeket eddig ismert; míg végre este fel a szeretője kopogtatott az ajtón.

Agáta lanson Janka mellett ült, részben szemérmes tartózkodástól, részben a női rokonszenv utáni vágyból, az utolsó órában folytonosan Janka mellett volt. Az lansonok még eddig semmit sem tudtak. És Agáta azon tűnődött, ha vajjon a Náthánál vagy az ő modorából gyanítani fogják-e, hogy reggel közte és Harper ur között mi történt?

Nagy meppönnnyebbtelésre szolgált, midőn Náthánál követve — nem megelőzve, az idősebbik testvér látta a régi nyájas mosolyával és köszönéssel megjelenni.

De Harper őrnagy alkalmat talált Agátának azt sugni —

— A testvérem kért, hogy jöjjenek el — és pompásan találkozik arra, hogy lansonokat ostobaságokkal mulattassam.

És azt tévé azzal a bámulatos ügyességgel, a mire csak ő volt képes, az este oly fesztelendő és tartózkodás nélkül tett el, el-annya, hogy senki sem gyaníthatta volna, hogy vidám csoportjuknak a sima felszíne alatt az öröm vagy fájdalom mélyebb elemei volnának.

Náthánál majdnem oly hallgatag volt mint máskor; de még a hallgatás is szép és örömeteljes megnyugvás volt. Egy új lélek látszott benne feledni — egy új lélek, erős és nemes, az a lélek, mely akkor száll a férfiba, midőn az éri, hogy életéhez egy másik élet van csatolva, melyet védeni, őrizni, gondozni, és szeretni kell, és mind haláláig a sajátjának tekinteni.

És amár Náthánál kevés jelét adta annak külsőleg a mi benne volt, megható volt látni, hogy szeméi miképpen kísérték

A népszínház operette udonságai közül eddig megszeretették a „Virágcsatát” kivül Strausz „Jabukája” és Roger „Brigit-ta hozományát”, aztán „Két Champigno”-t, „Libapásztor”, „Tata-Toto”.

Ezekhez sorakoznak Barna Izso „Huszárosan” című új operette és a „Komédiások a táborban”. Sardou nagyhírű drámáját, a „Gismondát” a népszínház már lefordította s a fordító ígérete szerint a népszínház után először Ditrói adathatja elő.

A nyár folyamán bemutatott és tetszést aratott (Bernardo Montilla, Mi történt az éjjel, Kis hőrség) udonságok mellé másra vették a „Mintaférj” új francia vígjáték, „Napraforgó” új népszínmű és „Három feleség egy férj szemé” — s végül a „Gyermekrabló nő” című szenzációs látványos udonság.

A hét krónikája.

Kolozsvár, szept. 14.

László főherczeg megtért már őseihez, s a gyász és fájdalom hosszú hetében hozzá szokhattunk a kínzó gyötrelmet viseléséhez. Annyi szép reményünk, annyi szép virágunk a tikkasztó melegben érte a korán lehullott dér és örökre megfagyasztá. De azért dalban, egy rejtegetett sóhajban és a komplikációk idejében a keserű haragban eszünkbe fog ő még jutni, s látni fogjuk daliás alakját feltűnni és halálra sebezve összerogygni a vadászatban, a magyar nép férfias ősi kedvtelésén.

És ő azalatt esendesen fog elporlani.

Midőn a nemzet beczéztetett szemefényt temette, azalatt br. Bánffy Dező miniszterelnök beszámoló beszédét tartotta meg Szilágyi-Somlyón, a mihez a legkülönösebb kommentárokat fűzték.

Az bizonyos, hogy sok tekintetből valóban érdemes volt ez egyszer foglalkozni vele, mert ez volt legnagyobb terjedelmű beszéde, melyben a részletekbe menőleg tette meg nyilatkozatait.

Vezércikkeinkben mi is bőven foglalkozunk a beszámoló beszéddel, melynek különösen az elítelt oláh agitátorokra vonatkozó része fog hosszú ideig beszéd tárgyaúl szolgálni.

Az E. M. K. E. részvétirata József főherczeg ő Fenségéhez.

Cs. és kir. Főherczeg!

Fenséges Urunk!

Cs. és kir. Főherczegnő!

Fenséges asszonyunk!

Az egész magyar nemzet, de minden érző igaz ember, kell hogy osztozzék abban a fájdalomban, mely Fenségeteket, Fenségek legmagasabb családját és az egész Uralkodóházat, nemzetünk kedveltje László főherczeg ő Fensége oly váratlan, megdöbbentő korai elvesztése által érte.

Valóban súlyos sors keze nehezedik nemzetünkre, hogy a kérelmetlen halál java reményeket ragadja el s látva e gyászt, csak néma hallgatással állunk az összetört szülői szív és testvéri szeretet mély bánata körül, melyben a haza, mint anya, a nemzet, mint egységes nagy család útján mi is teljes mértékben részesek vagyunk.

Nem is tudunk más vigaszt találni,

jegyessét minden fele, a kár a szobában mozgott, vagy dolgozott, vagy énekelni próbált. Ezeknek a nyugodt, gyöngyéd szemeknek a nézését Agáta folytonosan érezte, és tapasztalni kezdte azt a — talán legédesebb érzést a világon — hogy képes egy másik ember lényét egészen boldoggá tenni.

Csak néha, midőn jövődöbeli férjére nézett, alig volt képes elhinni, hogy Náthánál valóban az volt — és elgondolta, hogy mily különösen történnek a dolgok, hogy ime ő itt van, nem leány többé, de menyasszony, nyugodtan ülve a jegyese oldala mellett, azon fenséges remegő felindulás nélkül, miről egykor azt hitte, hogy a nagy mistériumot, a szerelmet az fogja képezni — és e felett hosszasan elmerengett. Állásának minden ünnepélyességét érezte, de annak az édessége nélkül. Talán az később fog megjönni.

És elhatározta, hogy azon férfi iránt, kit ő oly őszintén becsül, és a ki őtet oly igazán szereti teljesíteni fogja kötelességet; és viselkedésének a gyöngyéd szelidége olyan volt az egész est folyamában, hogy a Náthánál lelkét méltán elbűvölhette.

Vége még a jó szívi idősebb testvér beszédének az árja is apadni kezdett, és példálózni kezdett a hazameteleiről, miibe a fiatalabbik hallgatagon beleegyezett.

Agáta nyilvánosan kívánt jó éjt mind a kettőnek, aztán, a saját nappali szobájába ment azt gondolva, hogy észrevétlenül.

Ott állott a tűzhely előtt, mely e nedves július estén barátságosan nézett ki — a tűzvilág a kezén játszott, a mint azokat egymásba kucsolva leeresztette.

Arra gondolt, hogy mily különös volt körülte minden, és néhány napok — sőt órák milyen változást okoztak.

(Folyt. köv.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. Szeptember 14.

Az Agáta férje.

— Craik asszonytól. —

Angolból.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

V.

(Folytatás.)

(17)

Sőt azt is mormogta „gyermekem”; mint ha érezte volna, hogy mennyire megöregedett és az életnek minden boldogságát el-siklani engedte maga mellett, míg oda jutott, hogy azt többé nem követelheti vissza magának és még kellett elégednie, azzal, hogy a fiatalokat lassá ifjuságnak örülni. Hosszu szünet után azt mondá —

— És most megyek a testvéremet ide-hívni.

— Ne menjen — válaszolá Agáta — küldjön utána és ön maradjon itt.

— A hogy tetszik, — mondá Harper őrnagy, meglepetve azon hogy a leány a szerelmi ügyét ily eredeti módon vezeti.

Miután udvariasan felajánlotta, hogy ő az ebédre visszavonul, a mit Agáta nem fogadott el, leült és azon néhány perc alatt míg a testvére megjelent, csendesen várakozott.

Náthánál nagyon izgatottnak látszott; tegnap este óta bus arca évekként látszott megöregedni. — Az ajtónál megállott, és gyanakodólag nézett előbb a testvére és aztán Agátára.

— Frigyes, te küldél utánam?

— Én küldtem maga után, — mondá Agáta.

És a mint szembe nézett azzal, a kit hallgatón elfogadott férjének, oltalmazójának vezérének, és a kire az egész életét reábita, — önmuralma elhagyta. Majd nem reméllettel határos bátoratlanság fogta el. Homályosan érezte valaminek a hiányát, — valaminek, a mit sorsának forgatával megtudjuk fogni, érezve, hogy azt tartva helyes uton jár.

Az az egy érzelm volt az, mely nem tetszés, tisztelet, becsülés — de mindezeket magába foglalja és túlhaladja — a szerelem, az erős és tiszta szerelem, mely nélkül a nőnek férjhez menni oly veszélyes és igen gyakran végzetes.

Miután Agáta soha sem ismerte ezt az érzést, alig lehet róla mondani, hogy azt fel-aldozta; legalább öntudatosan nem tette azt. De míg azt hitte, hogy helyesen cselekszik, midőn egy olyan férfi házassági ajánlatát elfogadta, a ki őt szeretete és a kit ő boldoggá tudott tenni — reszketett.

Harper őrnagy az ablak mellett ülte, kinézett és nem tudta, hogy a kényelmetlen csendet miképpen törje meg. Ez a helyzet mind a hármukra nagyon kellemetlen és kissé nevétség volt.

Náthánál bontakozott ki legelőbb belőle. Vonásai lassan visszanyerték nyugodtságukat és az ő erős és komoly szándéka, mel-tóságot és nyugodtságot adott neki, amár látszott rajta, hogy minden remény kihalt belőle. Agátát elkerülve, szilárd tekintettel nézett a testvére.

— Frigyes, azt gondolom, hogy már értem. Ő mindent megmondott neked.

— Ő azt nagyon helyesen cselekedte. Az atya az én gondviselésén alatt hagyta. Ő az én jelenlétében kívánja veled a határozatát tudatni — mondá Harper őrnagy.

És önkénytelenül egy új és tiszteletel-

jes hangon beszélt a testvérehez, a kit mind-é ideig „az a fiu” néven szokott volt nevezni.

Náthánál az ő vékony, hosszú ujjával megragadta annak a széknak a karját, mely mellett állott.

— A hogy neki tetszik — mondá. Én kész vagyok azt meghallgatni. Azonban — ha — tegnap — a nélkül, hogy neked — vagy más valakinek szólott volna — azt mondta volna nekem — De, bár mit határozott, én kész vagyok azt meghallgatni.

De szilárdsága dacára szavait lassan és nagy küzdelemmel ejtette ki.

— Bowen kissasszony, mondjon meg neki esni — mondá Harper Frigyes felől.

Agáta szintén felállott, keresztül ment a szobán és kezét annak a kezébe tette, a ki őt annyira szeretete. S a hozzá intézett szavak oly halkán voltak mondva, hogy egyedül csak Náthánál hallhatta —

— Nagyon elhagyott és szomorú volt az életem, — legyen jó hozzám!

Náthánál nem válaszolt; e pillanatban meg volt zavarodva, de ezeket a szavakat soha sem felejtette el.

Megszorította az Agáta kezét — gyöngéden, — de oly szilárd fogással, mely azt örökre az övéhez látszott kötni. A köztük történt eljegyzésnek ez volt az egyedüli jele. Egy pár perc múlva, nem tudva e jelenetet hosszasan elviselni, Agáta kiment a szobából és fel a lépcsőn, félleg megnyugvásból, félleg felelemből bódultnak érezve magát — de miután a küzdelemnek vége volt és a sorsa ez életre el volt döntve, a megnyugvás erősebb volt a félelemtől.

Midőn egy óra múlva lement, a Harper-testvérek már elmentek, de egy kis csédula várakozott reá, e rövid tartalommal —

Ha nem tiltja meg, eljöhettek ma este?

mint Fenségek vallásos hitben bővelkedő hagyományos erényét, melytől áthatva el nem engedjük is, és ama remény, hogy az őszinte kölcsönös szeretet, melyet a nemzet és József nádor családja közt a történelem pecsételt meg, az egymásra néző könny harmatcseppjéből talán mégis meríteni fog, ha nem is gyógyulást, mert az ily "vesztéségnél semmi jó sem hozhatja meg, de legalább némi enyhülést.

E hitben és tudatban fohászodunk, égadjon Fenségek égető sebére balszámot, adjon a kedvelte "elvesztésében oly igen sujtott nemzetünknek jobb sorsot a jövőben, és kérjük Fenségeket, hogy egyesületünkől is, mint a nemzeti szellem ez idő szerinti legelső társadalmi képviselőjétől, az általános gyászban való osztozás ezen nyilatkozatát kegyesen elfogadjon méltóztatassanak.

Mély hódolattal

Kolozsvárt, 1895. szept. 12.

Legalázatosabb szolgálai:

Gr. BETHLEN GÁBOR, s. k.

elnök.

SÁNDOR JÓZSEF, s. k.

t. alelnök-főtájtár.

MINDENFELE.

Kolozsvár, szeptember 14.

— **Kolozsvár város küldöttsége a király előtt.** Ő Felége előtt szeptember 22-iki kolozsvári látogatása alkalmával Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága testületileg jelenik meg reggel 7 óra 35 perckor a vasuti pályaháznál, és tolmácsolni fogja a város hódolatát a küldöttségek sorában is. A küldöttségi tagok úgy a vasuti pályaháznál, valamint Ő Felsége lakásán a Bánffy-palotában nemzeti díszöltönyt fognak megjelenni.

— **József főherceg** a nagy családi csapás miatt nem fog részt venni a b. h. nyadi hadgyakorlatokon. A neki szánt szálláson, Gyarmathy Zsigmondnál — mint tudjuk — báró Fehérváry és Perczel miniszterek lesznek elszállásolva.

— **A kolozsvármegyei tisztikar** Gyarmathy Miklós alispán elnöklése alatt ma a 24-iki vármegyei tisztviselők kongresszusa alkalmából gyűlést tartott. A tisztikar kongresszusi képviselőit megválasztotta: Bónis István főjegyzőt, Horváth Béla árvászeki elnököt és Dósa Endre főszírbót.

— **Az unitáriusok részvéte.** Az unitáriusok E. K. Tanácsának ülésén Ferencz József püspök mély meghatottsággal emlékeztetett meg László kir. herceget elhunytáról és azon vesztéséről mely ez által hazánkat érte, az E. K. Tanács a vallásközönség nevében részvétirátot intézett József főherceg Ő Fenségehez: melyre Ferencz József püspök a következő sürgönyt kapta: „Fogadjátok méltóságod és a kolozsvári unitárius vallásközönség az oly szívélyesen nyilvánított részvételt mely atyai szívemet némi vigasztalás mellett érintette, őszinte hálás köszönetemet. József főherceg.

— **Társas-estély.** A szeptember 15. társas-estélyt a Parkas Széchenyi-téri vendéglőnek külön termében tartja meg az öreg honvédek, ereklye-muzeum és a Történelmi Lapok körül csoportosult hivatásos álló társaság. Az estélyen megbeszélnek az ország honvédségével kapcsolatos ügyeket. A társas összejövetelen az estélyek tagjait és az ügy barátait szívesen látja a rendezőség.

— **A Kolozsvárt létesített ev. ref. teológiai első tanévnek** intézet megnyitása holnap d. e. lesz ünnepi sorrenddel. Erről a következő értesítést adjuk.

A belfarkas-utcai ref. templomban (a rendes istentisztelet idején.) 1. Invocatio. 2. A gyülekezet éneke. 3. Ének: A ref. egyházi dalok által. 4. Megnyitó ima: Szász Domokos ref. püspök által. 5. Ünnepi beszéd, tartja: Molnár Albert ref. theol. tanár. 6. A gyülekezet éneke.

b. A fakulás épületében (istentisztelet után.) 1. Az ifjúság éneke. 2. Üdvözlő beszéd az ifjúsághoz, tartja: Szász Domokos püspök. 3. Intézet törvények felolvasása. 4. Záró ima: Dr. Kecskeméty István theol. tanár, az ifjúság Pater Familiása által.

— Az intézet felavatása — novemberben az egyházkerületi közgyűlés és egyetemes konv. megtartásakor lesz. Az intézetben az előadások hétfőn fognak megkezdetni.

— **Kérdés az kolozsvári ev. ref. egyházhoz.** A kolozsvári iskolákban minden valóságos felekezeti hitoktatása szeptemberben kezdődik, csupán az ev. ref. iskolai növendékek vallás tanítása kezdődik október elején. Kérjük az illetékes egyházi hatóságot, nem lehetne-e ezen segíteni? Nem lehetne-e a református növendékeket is már szeptember elejétől kezdve részesíteni a vallás tanításban? Hiszen a református hívek Kolozsváron tulsúlyban vannak. Számuk több ezerrel haladja felül a r. k. hívek számát. Több száz.

— **A költözés és a csatornázási munkák.** Tizenhárom költözködni készülő szentegyház utcai lakó képviselőjében érkezett hozzánk megkeresésben lapunk útján arra

kéri hatóságot, hogy a szentegyház utcában a csatornázási munkákat a költözködési utáni időig fűgessze fel. A lakók egyrésze ugyanis már a jövő héten megkezdte a költözködést s ha az utcát felturják, lehetetlen lesz ott székerekkel közlekedni, arra pedig nincs pénzük a lakosoknak, hogy a holmikat kézen szállíttassák ki az utcából. E kérése a szentegyház utcabeli lakóknak nagyon fontos. Ajánljuk a hatóság figyelmébe. Irányítsa egy a csatornázási munkálatokat, hogy a szűkebb utcákban a székerekkel való közlekedés megakasztva október második felében ne legyen.

— **Samassa József** egri érsek tegnap este a személyvonattal visszatért Tordáról Kolozsvárra. Az érsek a Központi-szállodába hajtatott, hol kíséretével együtt megszállt. Az éjt künn a pályaudvaron akarta tölteni szalon-kupéjában, de a forgalmi személyzet az éjjeli állandó tologatás miatt nem helyezte ki a szállodába a zavartalan nyugalmat, a központi szállodába jött vissza. — Ma reggel az öt óra huszonöt perckor a Nagyvárad felé indult gyorsvonattal elutazott. Az érsek és kísérete külön szalon-kocsin utaztak. Az érseket erdélyi útjában folyton kedvező idő kísérte.

— **A Nemzeti Szalon** kolozsvári képviselői sorsjegyeinek huzása holnap, vasárnap, szept. 15-én d. e. 11 órakor lesz a városközségi közgyűlési termében. A huzás a politikai hatóságok és a pénzügyi igazgatóság képviselőjének jelenlétében fog megtartatni. A sorsjegy tulajdonosokat a huzásnál szívesen látja a rendező bizottság. Az urnába annyi számú tételt, a hány, jegy eladott és az egymás után kihúzott 7 szám jelenti a 7 nyereményt olyan sorrendben, mint az a sorsjegyeken nyomtatva van. A nyerőszámok tulajdonosai képeket elvitethetik az E. M. K. E. főtájtár hivatalából. A huzás miniszteri engedéllyel halasztott a holnapra.

— **Albert Károly** a középiskolák s a kolozsvári tornavivő-intézet torna-tanára, mint résztvevő értesültünk, súlyosan beteg. Betegsége szívbaj, melyet a tornáztatásnál kifejtett megerőltetésből kapott. Betegsége miatt a torna órákat sem kezdhetette meg s a tornavivő-intézet elnöksége felgyógyulásáig helyettesítéséről gondoskodott. Résztvevő közöljük ezt a hírt s a kiváló tehetségű tanár több ezre meő régi és újabb tanítványa és sok ismerősének óhajtatásához csatoljuk a magunkét s kívánjuk, hogy Albert Károlyt rövid idő múlva ismét ép egészségben, Kolozsvárt a testgyakorlatok vezetésének élén láthassuk.

— **Szép jubileumot** rendezett a kolozsvári posta- és távírda tisztikar egyik kar-társai: Székely István m. kir. posta- és távírda-felügyelő és főnök-helyettes szolgálata 25 éves évfordulója alkalmából. Acs Ferencz vendéglős éttermében. A kártyások szép emléktárgyat nyújtottak át Ptasznik József posta-főtiszt beszéde kíséretében. — melyet az ünnepelt megilletődve köszönt meg. A banketten ezenkívül számos toasztban éltették a kártyások az ünnepeltet, ki a távírda és telefon ügy körül hasznos szolgálatokat tett s így a sajátjának is elmozdította mindig az érdekeit. A pályatársak, tisztelők és ismerősökön kívül magunk részéről is szeretnénk kívánnunk s üdvözlőjük az ünnepeltet.

— **Csendélet a Kőkert-utczában.** Rendőrt kérnek a Kőkert-utcaiak, mert ott silányul állanak a közbiztonsági állapotok, gyakran a lopások és verekedések s megtámadják a lakókat a saját házuknál is. Rendőrt egy szál sincs soha. Pedig hát a városnak ez a félreeső része is Kolozsvárhoz tartozik.

— **Új alapítványok.** A kolozsvári mensa academica alapítói tagjai tettek újabban Dees városa és Szebenmegye 50—50 forinttal. Az utóbbi két átiratban hozta ezt a bizottság tudomására, melyek egyikében a belügyminiszterium jóváhagyása is befoglaltatik.

— **Főhívás.** Főhívjuk a t. tanárjelölt urakat, hogy a M. k. t. e. középiskolai tanárjelölt segélyegyletbe minél számasabban iratkozzanak be. — Beiratkozni lehet: Imre Sándor Deák Ferencz, Ferencz Miklós, Krenner Miklós, Korbuló Emil, László Eerenz Nagy Sándor, Orosz József, Szántó Károly, Vakarcz Kálmán, Walton Róbert, Welle Olivér, és Wil György uraknál.

— **A kolozsvári színház diszletei.** A budapesti lapoknak ismét értünk fáj a fejük. Egyike ma azt írja, hogy a kolozsvári színház bajba került, mert Ditrói igazgató vigszínházhoz akarja szállíttatni a mi színházunk diszleteit, s az intendatúra most arra kéri Ditróit, hogy azokat hagyja nekünk. A mi érdeklődésünk szerint a dolog nem így áll. Ugyanis a Ditrói, mint vállalkozó igazgatóval kötött szerződés szerint mind ama diszleteket, melyeket Ditrói a bérlet tartam alatt készített, a bérlet lejártakor tartozik a színház tulajdonába bizonyos díj megtérítés mellett átbecsátani. Ditrói tehát nem viheti el diszleteket, s az intendatúra sem érdekelte indíttatva magát arra, hogy ez iránt Ditróit megkérlelje. Ha kellenek a kolozsvári színháznak a Ditrói diszletei, hát azokat egyszerűen megtartja minden kérés nélkül. — **Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár** —

— **Ezüst lakodalm.** Winzer Hermann kolozsvári polgár és órásmester tegnap tartotta ezüst menyegzőjét vidám családi körben nejevel Papst Ida asszonnyal. A jubiléum házaspáról érdekes felemlíteni, hogy Winzer ezeltől 27 évvel költözött Drezdából Kolozsvárra, megházasodott, nejeitől megtanult magyarul és hazafiassan érzi és gondolkodó magyar ember lett. Neje azonban a német nyelvet nem tudta férjétől elsajátítani. Kívánjuk hogy az arany-menyegzőn túl terjedő zavartalan boldogság kísérje jubileumokat.

— **Tudásul.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelte körök figyelmét a kolozsvári, gyulafehérvári és beszercei katonai csapat-kórházak 1896. évi hus, tojás és kenyér szükségleteknek biztosítása végett kibocsátott pályázati hirdetésre. Az ajánlati minta megtekinthető a kamara irodájában, hol bővebb felvilágosítást is nyerhetni.

— **Az első vasut** Magyarországon az 1836-iki törvényezikének körvonalozott pontjai szerint, ez előtt hatvan évvel, nyerte az engedélyt. És az említett 25 ik törvény czikkben 1836-ban egy sz vasuti hálózatot tervezett az országgyűlés. Már akkor is, Budapestről mint középpontból az ország határai felé vezető vasut vonalakat óhajtott létesíteni. A bécsi áram azonban akkor is tudott magának többséget hódítani. Mert kereskedelmi középpontnak Bécsnek akarta, a mint az, ugyan ama törvényczikkben, ki is van jelölve: Bécsből a Magyar tengerpartig. Bécsből Magyarországon át Krakkóig. Nagy Szombattól Kassán át Krakkóig. Miskolcztól az orosz határig; Sziszekttől a magyar tengerpartig.

Az 1848-iki országgyűlésre előkészítettek a magyar vasuti hálózat főbb vonalait. Az 1848. Közlönyben olvashatók nemcsak a királyhágón tuli, ha nem az erdélyi vasutak tervezett hálózatainak irány vonalai is. Ha 1849-től a két ország közlekedési és kereskedelmi fejlődésének útjába nem állanak majdnem két évtizeden át, vasutaink még hatalmasabb lendületet vettek volna. Így is rohamos fejlődésnek indultak a magyar vasutak és a fejlődéssel harmonikusban haladt a művelődés ipar és kereskedelem.

— **A Székely vasutak építése.** E nagyfontosságú vasutvonal építését, mint levelezőnk írja Seps-Szent-Györgyről kiindulva, már megkezdették, a Csikszereidáig terjedő vonalrész a legstírgősebben építék, hogy a Románia felé vezető ghymesi összeköttetés mielőbb tényleg létrejöhjön. A vállalkozók eddig némi nehézséggel küzdöttek a munkáhiány miatt, de a mezei munkálatok tulnyomó részének befejezése óta ebben a tekintetben sokkal kedvezőbb a helyzet. Ha az időjárás továbbra is kedvező marad, — az alapítványokat legalább is Csikmegye határáig még a tél előtt befejezik.

— **László főherceg ereklyéi.** A boldogult László főherceg sebéből a vöröskereszt-kórházban történt legutolsó operációja alkalmával az orvosok tizenhárom csontdarabot vettek ki, melyet dr. Janny Gyula tanár átadott a fenséges szülőknök. Klotild főhercegnasszony tegnap palotájába hivatva Link István műtővőst és megbízta azzal, hogy e csontdarabok számára egy remekművet erekléytartó készítsen. Link nyomban megcsinálta a tervvázlatot s e szerint az erekléytartó tömör ezüstből faragott szekrény lesz, góth-stílusban kivise s emlékeztetni fog arra a művészi kivitelű szekrényre, melyben Szent-István király jobbját őrizik.

— **Zelenka Pál ismét püspök.** Zelenka Pál lutheránus püspököt, aki körülbelül három héttel ezelőtt lemondott díszes méltóságáról tisztai egyházkerület, mint a mai nap Kassán fölbottott szavazatokból kitűnt, ismét püspökévé választotta. A népszert egyházfőre 301 szavazat közül 297 esett és már maga ez a szám arány tanúsága annak, hogy kitűnő férfúnak mennyi lelkes híve van egyházában.

— **Apponyi balesete.** Gróf Apponyi Albert lábajja, a mely már javulóban volt, mint most írják, újra rosszabbra fordult, úgy, hogy szeptember közepére tervezett hazajövetelét későbbre kellett halasztani. Valószínűnek mondják, hogy csak 22-ére fog Budapestre érkezni s csak a hónap végén lesz abban a helyzethen, hogy jászberényi választói előtt a beszámolója megtartása végett megjelenjen.

— **Küldetés.** A király — mint a hivatalos lap mai száma közli — Gáll József főrendiházi tagnak, a közügyek terén szerzet érdemei elismeréséül, továbbá Lupa Péter országgyűlési képviselőnek a közügyek terén szerzet érdemei elismeréséül s végül báró Popper Armin bízcza nagybirtokosnak a közügyek és a közjótékonyaság terén szerzet érdemei elismeréséül a Ferencz József-rend középkeresztjét adományozta.

— **József főherceg** családja tegnap délután a két órai gyorsvonattal elutaztak hosszabb tartózkodásra Alcsutára. A díszteri palota most már akkor fog állandó lakókat látni, hogy ha a királyi udvar szinte a fővárosban fog tartózkodni. A palotába meg folyton érkeznek a részvét feliratok egész özönével, úgy hogy Vécsey főudvarmester külön berendelt uradalmi tisztviselők segítségével válaszol és köszöni meg a részvét József főherceg nevében. A két katonai nevelő Himmel alezredes és Dokner főhadnagy még a palotában laknak, kik október 1-én már bevonulnak szüdeikhez. Himmel

alezredes már novemberi előléptetésénél ezredesi rangot kap valamely ezredparancsnoksággal egyetemben. József főherceg, ki a megboldogult László főherceggel együtt készült a kisczelli lovassági gyakorlatokon részt venni, most a bekövetkezett váratlan gyász miatt József főherceg sem vesz részt a gyakorlaton. László főherceg szobáit a díszteri palotában Klotild főherceg asszony rendelte folytán egész érintetlenül hagyják egyelőre. József Agost főherceg is nejevel egyelőre Alcsutón marad néhány hétig.

— **A budapesti főkapitányság.** Dr. Sélley Sándor távozása a főkapitányságtól befejezett tény. Az eddigi főkapitányt megtszítelő előléptetésben részesül és a belügyminiszteriumba helyeztetik át, hol a rendőrségi szakosztály egyik alosztályának a vezetésével fog megbízatni. Dr. Sélley, mint címzetes tanácsos lép be a miniszteriumba és helyet a Zrínyi-utcai palotában, hírszerint, Kaffka László, a belügyminiszterium egyik osztálytanácsosa fogja elfoglalni. A főkapitányság vezetésében beálló változás bizonyos tekintetben rendszerváltozást is jelent. A belügyminiszter ugyanis azt tervezi, hogy a budapesti főkapitányságnak az eddiginél sokkal önállóbb és függetlenebb hatáskört biztosít és a főkapitányságot egészen a bécsi Polizei-direktion mintájára rendezi be. Mind e változások azonban csak a jövő évi költségvetés keretében fognak keresztülvitetni.

— **A nagy X. legendája.** A párisi Lafitte-utczában levő Rothschild-palota ellen elkövetett merénylet tettese, a ma már Luon Bonthéille nevében ismert anarkista, s különösen apjának története már-már legendává kezdett válni Párisban. Az anarkista apját, mint a kommune tagját szintén nagy vitéznek és önfeláldozó embernek nézték.

— **A világlázó Milán.** Milán király világlázó utat tervez, mely három évet venne igénybe. A szerb fővárosból száznegyven nagy csomagot küldtek Milán király után Párisba, úgy, hogy most a királynak minden holmija ott lesz Milán többé soha sem tér vissza Szerbiába. (Helyes)

— **Szétépte az oroszán.** Párisból írják: Páison-nak lyoni állatseregletében tegnap szörnyű eset történt. Aysette vasuti hordár, ki az állatsereglet egyik alkalmazottjával barátságos viszonyban állott, tegnap reggel tréfából a nagyketrecben, mely történetesen üres volt, le akarta magát fényképeztetni. A szomszédos ketrecben azonban egy óriási oroszán szunyadt. Mialatt a fényképező készülékét felállította. Aysette incselkedni kezdett az oroszánnal, mely erre felébredt. Aysette annyira könnyelmi volt, hogy a ketreczeket elválasztó ajtóit is kinyitotta. Az oroszán e pillanatban felszökött, szédarabolta karmaival a szegény áldozat fejét és bevonaszolta magával a hullát saját ketrecének sarkába, hol azt a szó segteljesebb értelmében darabokra szedte.

— **A német császár Elzász-Lotharingiában.** Frigyes császár wörthi emlékszobrának leleplezésére Vilmos császár Strassburgba utazik, hol e hó 18-án fog megérkezni. Megelőzőleg a császár résztvesz a kurzeli új evangélikus templom beszentelésén, melyre hivatalosok Lotharingia összes katonai és polgári előkelőségei. Strassburgból a császár Karlsruheba utazik.

Közönség köréből.

Tek. Szerkesztő ur!

Miután b. lapja 207. számában a beklüdtött közlemények között id. Kömöcsi József és neje, mint a szept. 7-iki tűzvésznel károsultakra vonatkozó gyűjtési felhívás a közvetlenül érdekelték és nekünk gyermekeink tudomása nélkül adatott ki, félreértések kikerüléseért megjegyezzük, hogy bár a csapás tulságosan sujtott, együttesen elég erőt érzünk annak elviselésére s ennél fogva családunk nevében tisztelettel felkérem a tek. Szerkesztő urat, hogy a gyűjtést beszüntetni szíveskedjék.

Kolozsvárt, 1895. szept. 14-én.

Őszinte tisztelője

Kömöcsy György.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Vilmos császár tábornok.

Budapest, szept. 14.

Ferencz József magyar király alig érkezett Bécsbe, legfelsőbb kőziratban megköszönte Vilmos, német császárnak a szíves vendéglátást s egyszerűen felajánlotta a császárnak a lovassági tábornok méltósági rangját.

Gyilkos hajóskapitány.

Budapest, szept. 14.

A hajóskapitányt, a ki a matrót a Dunába lökte s kinek eme tettéről az „Ellenzék” tegnapi távirati tudósítása tett említést, valószínűleg letartóztatják.

A kapitány az évek előtt meggyilkolt Gazdag Sándornak mostoha fia.

Az asszonygyilkosságban és a matrót megölésében összefüggést találnak s most a

*) E rovat alatti közleményekért a felelősség a beklüdtött illeti. Szerk.

közönség izgalommal várja a vizsgálat eredményét.

Pártok egyesülése.

Budapest, szept. 14.

Belgrádból jelentik: A szerb liberálisok és a mérsékelt radikálisok közt már napok óta tárgyalások folynak a két párt egyesülése érdekében. Az ifjú liberálisok nem hajlandók a radikálisokkal paktumot kötni, de ha a radikálisok hozzájuk belépének — szívesen fogadják. Vasárnap nagy liberális-értekezlet lesz a körben. Pártvezérnek egyhangulag Risztics, volt regensz óhajtják.

A bolgár hadsereg összpontosítása.

Budapest, szept. 14.

Belgrád határán most az összpontosított hadsereg felett nagy szemlélt tart Franzinovic tábornok. Hogy félreértés ne legyen belőle, a bolgár határon szintén összpontosították a hadsereget.

Egy vonat lángokban.

Budapest, szept. 14.

Beiruthból jelentik, hogy a beiruth-damasi vasuti vonalon a szikrák egy vonat személyszállító kocsiját lángba Lorították. A vonat lejtős uton ment, nem lehetett megállítani. Mire megállíthatták, 12 kocsi lángban volt, hét utas teljesen megégett, nyolcz súlyos sebeket kapott. Az állomáson a rendőrség letartóztatta a gépészt.

NYÁRI SZINHÁZ.

Holnap, vasárnap, szeptember 15-én.

Délután:

DON CAESAR DE BAZAN.

Este:

A REZERVISTÁK.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér.

MEZŐGAZDASÁGI BANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Kolozsvár, Jókai-u. 3. sz., (I. em.)

Elfogad betéteket 5%-ra, naptól napig való kamatozás mellett, s a tőkekamat-adót az intézet sajátjából fizeti.

Leszámitolt váltókat előnyös kamatlábbal. Kölcsönöket nyújt bekebelezés mellett 50 frttól kezdve.

Törlesztési kölcsönöket kedvező feltételek mellett s rövid idő alatt lebonyolít.

Az összes bank- és takarékpénztári üzlet-gakra vonatkozó szíves felvilágosítással szolgál:

az igazgatóság.

Hivatalos óra: d. e. 9—1/2 óráig.

A kolozsvári takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság

kézizálog osztálya

1895. évi szeptember hó 16-ától kezdve az intézet

főtéri (br. Szentkereszt-féle) 7. sz. ház földszinti helyiségeibe — helyeztetik át. —

Bejárat: a Belkírály-utcai 1. számú ház felől.

Az igazgatóság.

A Kolozsvármegyei Takarékpénztár RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Elfogad betéteket 5%, naptól-napig számitott kamatra.

Kölcsönöket nyújt ingatlanokra és személyes hitelre.

Hivatalos helyiség: Hidutca 2. szám, 1-ső emelet.

8—*

Egy dévai fűszer- és vas-nagykereskedés részére

kerestetik egy középkorú, nőlen, gyakorlott

KÖNYVELŐ,

ki a magyar és német levelezésben kellő jártassággal bír, kívánatos továbbá az oláh nyelv valamint a vasszakma ismerete.

Fényképpel ellátott ajánlatok beküldendők.

ROHR és BUGARSKY

céghez Szegeden.

2—2

Sz. 20009—1895.

661. (1—1)

Hirdetés.

Ezennel közzhírom, hogy a Redoute háta megettí kis-mester-utczai 5. szám alatti ház idei szeptember hó 17-én délután 4 órakor a Városházi 6-ik számú szobájában tartandó nyilvános versenytárgyaláson bérbe adatik.

Kikiáltási ár az egy évi bérösszeg: 400 frt.
A bérletidő kezdődik 1895. évi október hó 1-én és tart egy évig, 1896. évi október hó 1-éig.

A ki versenyezni akar, 40 frt bánatpénzt köteles letenni.
A szerződési pontozatok a Városházi 6-ik számú szobájában megtekinthetők.

Kolozsvár szab. kir. város Tanácsának 1895. évi szeptember hó 13-án tartott üléséből.

Albach Géza,
polgármester.

6736—1895.

662. (1—1)

P. sz.

Idéző hirdetmény.

Szilágy megyébe kebeleztet Örményes község határán fekvő földesuri erdők elkülönítési és arányos felosztási ügyében a 356—1893. I. M. sz. rendelet 61. § értelmében megtartandó előmunkálatokra, illetve működő mérnök szerződötetésére tárgyalási határidőül 1895. évi október hó 11-ik napjának d. e. 8 óráját Örményes községbe kitűzöm, mikorra és hová érdekeltek mindenikét a következmények terhe alatt megidézem.

Egyszersmind felhívom a birtokrendező mérnököket, hogy azok, a kik a kérdéses ügyben a m. mérnöki teendőket elvéllalni szándékoznak, a szerződési pontok előterjesztése mellett ajánlataikat hozzám, vagy az érdekeltek valamelyikéhez küldjék be.

A kir. törvényszék, mint urbéri bíróság.

Zilahon, 1895. évi szeptember hó 3-án.

Kulin,
eljáró kir. törv.-széki bíró.

Ő Felsége a magyar király

legmagasabb látogatása alkalmára beadott

az „első magyar enged. Árverési Csarnokba“

(Kolozsvárt, Belközép-utca 19. sz.)

3 ezüst, aranyozott diszmagyar teljes garnitúra, valódi kövekkel és gyönggyel,

1 bronz, aranyozott diszmagyar teljes garnitúra, valódi kövekkel és

2 külön diszkard, valódi kövekkel,

melyekre van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni.

627. (5—5)

„**ELSŐ MAGYAR ENGED.**
ÁRVERÉSI CSARNOK.“

Tisztán kezelt borok!

KAZAI LAJOSNÉ

ÉTTERME

A BENIGNI PALOTABAN.

Van szerencsém szíves tudomására hozni a nagyérd. közönségnek, hogy a Benigni palota pinczehelyiségének

éttermét

kibéreltem — s a kívánalmaknak megfelelően berendezve — megnyitottam.

Izletes ételek és tisztán kezelt boraim kiszolgálásával igyekezni fogok a nagyérdemű közönség meglegedését kiérdemelni.

Szíves pártfogásért esedezik **KAZAI LAJOSNÉ**

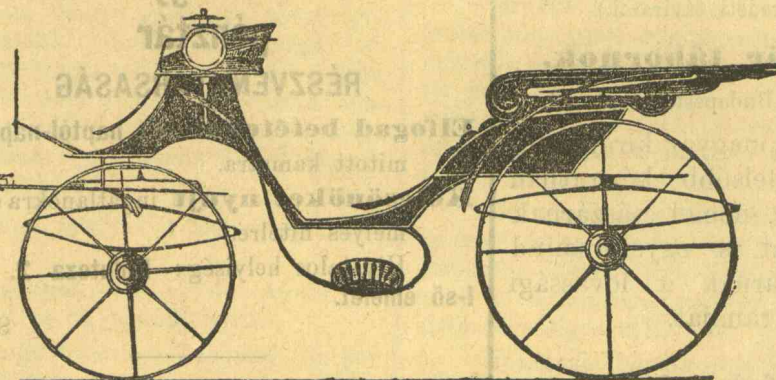
618. (3—3)

vendéglős.

Kitűnő házi kosztra abonánsok felvétetnek.

A berlini nemzetközli ipar-műkiállításon 1895-ben dísz-oklevéllel, keresztel és arany éremmel lett kitüntetve.

UDVARI ANDRÁS kocsikészítő,
Kolozsvárt, Hidfő-utca „Zöldfa“-vendéglő mellett.

Bátorkodom föl hívni a nagyérdemű közönség becses figyelmét üzletemre, hol készítek mindennemű ruganyos fényűzésű kocsikat; elvállalok nyerges (szatler) és fényező munkákat a legutányosabb ár mellett.

Megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölök.
Raktáromon mindig nagy készletet tartok megtekintés végett s a nagyérdemű közönség rendelkezésére állok.

Nagybecsű pártfogását kérve

tisztelettel

555. (9—40)

Udvari András,
kocsikészítő.

A nagyérdemű Hölgy-közönséghez!!!

MI AZ IDEI TÉLI DIVAT???

A mit a **Belmagyar-utca 1. sz. „Központi szálloda** alatt lévő

NŐI-RUHA RAKTÁRBAN

megtekinthetni.

Ugymint: **Jaquettek, köpenyek, gallérok,**
valamint mindenféle szörme-árúk.

Mind külföldi modellek után.

Ismert szolid árait és pontos kiszolgálásom a n. é. vevő közönségnek további pártfogását remélnem engedik, mit kiérdemelni legfőbb törekvésem leendő.

Maradok kiváló tisztelettel

612. (2—3)

Westenstein Mari,
női felöltők, bunda, muff és sapka-raktára.

Angol és francia ujdonságok!!!

VETŐMAG.

ŐSZI BUZA, tiszavidéki faj, rozsa és megdőlésnek ellenálló, rendkívül korán érő.

ŐSZI BORSÓ, teljesen fagyálló.

Kapható:

GRÓF TELEKI ARVÉD

drassói uradalmában, u. p. **Koneza.**

554. (5—5)

Bel- és külföldi posztó és gypju-szövet

Vagyok bátor a helyi és vidéki nagyérdemű közönségnek a legfinomabb és legizlésesebb

BEL- és KÜLFÖLDI POSZTÓ és GYAPIU-SZÖVETEK
GYÁRI RAKTÁROMAT

nagybecsű pártfogásába ajánlani.

Raktáron vannak már a legutolsó divatu **őszi és téli,** különösen nagy választékú **fekete és szalon-ruhákhoz való kelmék.**

Kívánatra rövid idő alatt ruhákat legpontosabban elkészítek.

609. (5 x)

Teljes tisztelettel

Fiók-raktár:

Maros-Vásárhely.

(Széchenyi-tér.)

REIKOVITS H.,
Kolozsvárt, Belmagyar-utca 7. sz.

Pontos és szolid kiszolgáltatás!

Az „ANKER“

élet- és járadékbiztosító társaság.

Igazgatóság:

Bécs, I., Hoher-Markt II.

„Anker-Hof.“

Magyarorsz. vezérképviselőség:

Budapest, Deák-tér 6. sz.

„Anker-udvar.“

Társasági vagyon 106 millió korona.

Eddigi kifizetések összege 173 millió korona.

Biztosítási állomány 230 millió korona.

Megtámadhatlan kötvény.

Biztosítás háboru esetére.

Méltányos feltételek.

Nagy nyeresemények.

Felvilágosítással szolgál Puskás Béla erdélyrészi vezér-ügynök Kolozsvárt, Szentgyház-utca 29. sz. alatt, valamint a társaság összes ügynökei.

534. (7—12)

A Deutsch-féle borok

472. (10—x)

kaphatók:

Kolozsvárt

Segesváry és Társainál.

Brassóban

Hesshaymer J. L. & A.

Nagy-Szebenben

Billes János.

Szász-Régenben

Maroscher Arnold.

Beszterczen

Fleischer Testvérek.

Marosvásárhelyt

Kauppe & Eckwert.

Székelly-Udvarhelyt

Gál János.

Szolnokon

Nerfeld Ferencz.

Lőcsén (Szepes megye)

Latzin János.

Budapest: Molnár

Gyula, Váci-körút 49.

Bécsben Joh. Schönbichler, I. Wollzeile 4.

I. Tuchlauben 28.

Alois Ratzeck, VII., Mariahilfstrasse 88. urak

kereskedéseiben **raktár árakon.**

Továbbá számos fűszer- és csemege-üzletek, elsőrendű kávéházak, valamint nagyobb vendéglők és szállodákban a monarchia minden részeiben.

TEUTSCH B. JÓZSEF borosztálya Segesvárt.

Legjobb és mégis legolcsóbb
FÖDÉLCSERÉP,
Szent-Királyi Árpádnál
SZÉKELY-UDVARHELYEN.

1000 lapos cserép például a kolozsvári pályaudvarig 15 frt 50 krba kerül.

Tudakozódásokra további értesítés.

17. (36—52)

Eladó makk-termés.

Szolnok-Dobokamegye Ködmönös község határán, 1/2 óra járás a hosszurévi állomástól, **1000 hold** területű őserdő **ez idei**

tölgy- és bükk-makk termése eladó.

Értekezhetni lehet **ifj. Waga Dániel** és **Babos Sándor** tulajdonosokkal **Kolozsvárt.**

655. (2—2)

Borok és palaczk sörök nagy raktára.

Telefonszám 301.

Üzletátvétel.

Telefonszám 301.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy **Kolozsvárt, n. l. B. Jósika Samu ur Főter 9. sz. palotájában** a már számos éveken át fennálló és az eddig **Walton Ede**-czég alatt létezett

fűszer-, csemege-, bor-, sör-, és ványviz- és lisztkereskedést

megvettem s azt

„**Faltin Géza**“

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt vezetem.

Midőn a n. é. közönség szíves pártfogását kérem, bátor vagyok a most érkezett és raktáron lévő legfinomabb minőségű **fűszer-árui-**mat, valamint a **Walton Ede** általános elismert és üzletben kapható valódi hamisítatlan asztali és pecsenye **borait** szíves figyelmébe ajánlani.

Végül bátor vagyok megemlíteni, hogy a T. vevőim kényelmére havi kiegyenlítés mellett bevásárlási könyvecskével ingyen szolgálók, valamint a helybeli személyesen vagy Telefon általi megrendeléseket házhoz küldöm.

Vidéki megrendeléseket azonnal és a legpontosabban eszközölök, minden oly árucikk, mely üzletemben nem kapható, T. vevőim részére díjmentesen beszerzek.

Kész szolgáltatást felajánlva vagyok, magamat a n. é. közönség szíves jóindulatába ajánlva, alázatos szolgálja

621. (5—6)

FALTIN GÉZA.

Jó családból való fia tanulóul vagy gyakornokul felvétetik.

Bel- és külföldi term. ásv. és gyógyvizek friss töltésben.

AJÁNLIJA

PÁNCZÉL IMRE

fűszer-, csemege- s elkülönített helyiségben berendezett

„**festék-üzletét**“

Kolozsvárt, Hid-utca 18. sz.

Pontos kiszolgálás, tisztán kezelt árúk a legelőnyösebb árak mellett!

Elárúsítás nagyban és kis mértékben.

583. (8—x)

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

Szeplőket s májfoltokat, valamint az összes **Bőrtisztítálatalságokat** eltávolít biztosan az

Eszéki Spitzer-kenőcs

és az

Eszéki Salvator szappan.

Valódi minőségben csak a

DIENES C. J.-féle gyógyszerárban

ESZÉKEN, felsőváros.

Egy téglya valódi Spitzer-kenőcs 35 kr. — Egy üveg valódi Spitzer mosdóviz 40 kr. — Egy darab valódi Salvator-szappan 50 kr. — Egy doboz valódi lyoni rizspor 3 színben 50 kr. és 1 frt. — Egy téglya kézpaszta 60 kr.

Figyelemztetés! Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kérik a t. közönség csakis **DIENES-féle** eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

800. [17—20]